

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

О. В. Пономаренко

« 28 » 09 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Формальна і неформальна освіта дорослих

підготовки магістрів
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Організація освітнього середовища»
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Пономаренко О.В., д. пед. н., професор кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри педагогіки та
психології освітньої діяльності
Протокол № 1 від «28» 08 2024р.
Завідувач кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

О.І. Іваницький

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Пономаренко

Зв'язок з викладачем: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

E-mail: olgadin08@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 228-75-92

Інші засоби зв'язку: olgadin08@gmail.com

Кафедра: кафедра педагогіки та психології освітньої діяльності, VIII к., ауд. 221

1. Опис навчальної дисципліни

Освіта впродовж життя стала не лише трендом, а й необхідністю XXI ст. Довготривале підтримання особистісного й професійного потенціалу дорослих набуло винятково великого значення для забезпечення гуманізації, демократизації, соціально-культурного розвитку суспільства, економічного розвитку держави. Отже, окрім формальної освіти, значної уваги потребує розвиток інших видів освіти, зокрема й неформальної. У контексті реформування національної системи освіти виникла необхідність у теоретичному осмисленні сутності та змісту неформальної освіти й пошуку шляхів її практичного впровадження, взаємозв'язку з формальною освітою в контексті діяльності закладів вищої освіти.

Навчальний курс «Формальна і неформальна освіта дорослих» покликаний, в першу чергу, розкрити особливості, переваги та недоліки формальної та неформальної освіти в Україні та включає в себе два тематичні розділи:

1. Теорія організації неформальної освіти.
2. Зміст і функції неформальної освіти.

Перший розділ розкриває сутність неформальної освіти. Здобувачі освіти знайомляться з характерологічними ознаками поняття «неформальна освіта». Студенти дізнаються про сучасні теоретичні підходи до організації неформальної освіти та методологічні засади організації неформальної освіти, вивчають зарубіжний досвід становлення та використання неформальної освіти молоді та ін.

Вивчаючи теми другого розділу здобувачі освіти розглядають функції та інтернет-ресурси неформальної освіти, вивчають проектування результатів організації неформальної освіти, критерії та показники вимірювання.

Отже, **мета** навчальної дисципліни «Формальна і неформальна освіта дорослих» теоретично обґрунтувати формальне та неформальне навчання як важливий напрямок діяльності майбутніх фахівців та створити умови для оволодіння майбутніми фахівцями компетентності у сфері організації формальної та неформальної освіти для різних категорій населення.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	4 год
Практичні заняття	14 год.	4 год
Самостійна робота	62 год.	82 год

Консультації	Відповідно до графіка: https://cutt.ly/KejOkOLb
Вид підсумкового семестрового контролю:	Залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6972

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою результатів навчання

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.	Традиційні методи: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, обговорення, робота з літературними джерелами); наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи (складання порівняльних таблиць, анотацій, пам'яток, картотек тощо). Інтерактивні методи: ПРЕС, незакінчене речення, методи розвитку критичного мислення (дискусія, есе, сенкан, бортовий журнал, інсерт); складання хмар слів, карта думок, флеш-карт); робота в парах та групах.	Поточні контрольні заходи: виконання практичних завдань, експрес-контролі, модульні контролі Підсумкові контрольні заходи: ІДЗ, залік (тестування на СЕЗН Moodle)
РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів		
РН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.		
РН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання		
РН 13. Знати сутність базових понять, категорій освіти дорослих; розуміти можливості акмеологічних, лідерських, діагностичних, розвивальних, освітніх технологій роботи з дорослим контингентом..		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія організації неформальної освіти

Тема 1. Характерологічні ознаки поняття «неформальна освіта». Порівняльний аналіз суміжних понять: неперервна освіта; освіта дорослих; освіта протягом життя; андрагогіка

Підходи до визначення неформальної освіти як педагогічної дефініції. Аналіз понять, суміжних до поняття неформальної освіти. Сталі (обов'язкові) та варіативні (залежно від організаторів і учасників) характерологічні ознаки неформальної освіти. Недоліки (або можливі ризики) системи неформальної освіти щодо її ролі та місця у системі факторів соціалізації. Соціально-педагогічний підхід до визначення змісту та форм неформальної освіти.

Тема 2. Сучасні теоретичні підходи до організації неформальної освіти. Методологічні засади організації неформальної освіти.

Основні ідеї щодо структури особистості та її мотивації у змісті основних психологічних і соціологічних теорій. Система «Особистість – суспільство». Атмосфера комунікацій у системі неформальної освіти. Співвідношення між особистістю суб'єкта освіти та соціальними нормами. Неформальна освіта як ефективний інструмент задоволення потреб особистості та соціальних інститутів. Погляди на процес навчання. Взаємозв'язок методологічного методу із принципами пізнання.

Тема 3. Зарубіжний досвід становлення та впровадження неформальної освіти молоді. Соціальні передумови розвитку неформальної освіти в Україні.

Неформальне навчання як всесвітньо визнаний компонент неперервної освіти. Аналіз світового досвіду організації неформальної освіти. Організація неформальної освіти від Скандинавських країн, країн Європейського Союзу, США та Канади до країн Східного Партнерства. Форми і методів організації неформальної освіти за кордоном.

Розділ 2. Зміст і функції неформальної освіти

Тема 4. Функції неформальної освіти.

Зміст і функції неформальної освіти залежно від дослідницьких інтересів та об'єктів дослідження. Неформальна освіта як елемент сучасного освітнього простору України. Соціальні функції освіти дорослих: адаптаційна, інформаційна, розвивальна. Дві базові функції неформальної освіти студентської молоді – соціальна (зміна соціального статусу шляхом набуття додаткових компетенцій) та особистісна (самореалізація молоді шляхом задоволення актуальних потреб, інтересів та створення простору для активності). Порівняльний аналіз громадянських цінностей та ціннісних засад реалізації неформальної освіти молоді.

Тема 5. Проектування результатів організації неформальної освіти. Критерії та показники вимірювання.

Зарубіжний досвід валідації результатів неформального навчання. Форми визнання результатів навчання – сертифікація та валідація. Аналіз стандартів неперервної освіти в Україні. Наявні практики оцінювання результатів неформальної освіти. Оцінка якості типових освітніх послуг.

Тема 6. Інтернет-ресурси неформальної освіти.

Фактори мотивації для створення, розповсюдження та використання інтернет-ресурсів неформальної освіти. Розробники Інтернет-ресурсів неформальної освіти. EdX. Academic Earth. The Internet Archive. Future Learn. Coursera. Ресурсний центр ГУРТ. Онлайн-платформа неформальної освіти в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	<p><i>Тема 1. Характерологічні ознаки поняття «неформальна освіта». Порівняльний аналіз суміжних понять: неперервна освіта; освіта дорослих; освіта протягом життя; андрагогіка</i></p> <p>Підходи до визначення неформальної освіти як педагогічної дефініції. Аналіз понять, суміжних до поняття неформальної освіти. Сталі (обов'язкові) та варіативні (залежно від організаторів і учасників) характерологічні ознаки неформальної освіти. Недоліки (або можливі ризики) системи неформальної освіти щодо її ролі та місця у системі факторів соціалізації. Соціально-педагогічний підхід до визначення змісту та форм неформальної освіти..</p>	4	-	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 1		2	-	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		10	14	
Лекція 2	<p><i>Тема 2. Сучасні теоретичні підходи до організації неформальної освіти. Методологічні засади організації неформальної освіти.</i></p> <p>Основні ідеї щодо структури особистості та її мотивації у змісті основних психологічних і соціологічних теорій. Система «Особистість – суспільство». Атмосфера комунікацій у системі неформальної освіти. Співвідношення між особистістю суб'єкта освіти та соціальними нормами. Неформальна освіта як ефективний інструмент задоволення потреб особистості та соціальних інститутів. Погляди на процес навчання. Взаємозв'язок методологічного методу із принципами пізнання.</p>	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 2		4	-	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		10	14	
Лекція 3	<p><i>Тема 3. Зарубіжний досвід становлення та впровадження неформальної освіти молоді. Соціальні передумови розвитку неформальної освіти в Україні.</i></p> <p>Неформальне навчання як всесвітньо визнаний компонент неперервної освіти. Аналіз світового досвіду організації неформальної освіти. Організація неформальної освіти від Скандинавських країн, країн Європейського Союзу, США та Канади до країн Східного Партнерства. Форми і методів організації неформальної освіти за кордоном.</p>	2	-	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 3		2	2	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		12	14	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Професійна етика та педагогічна майстерність

Лекція 4	<i>Тема 4. Функції неформальної освіти.</i>	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 4	Зміст і функції неформальної освіти залежно від дослідницьких інтересів та об'єктів дослідження. Неформальна освіта як елемент сучасного освітнього простору України. Соціальні функції освіти дорослих: адаптаційна, інформаційна, розвивальна. Дві базові функції неформальної освіти студентської молоді – соціальна (зміна соціального статусу шляхом набуття додаткових компетенцій) та особистісна (самореалізація молоді шляхом задоволення актуальних потреб, інтересів та створення простору для активності). Порівняльний аналіз громадянських цінностей та ціннісних засад реалізації неформальної освіти молоді.	2	-	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		10	14	
Лекція 5	<i>Тема 5. Проектування результатів організації неформальної освіти. Критерії та показники вимірювання.</i>	2	-	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 5	Зарубіжний досвід валідації результатів неформального навчання. Форми визнання результатів навчання – сертифікація та валідація. Аналіз стандартів неперервної освіти в Україні. Наявні практики оцінювання результатів неформальної освіти. Оцінка якості типових освітніх послуг	2	2	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		10	14	
Лекція 6	<i>Тема 6. Інтернет-ресурси неформальної освіти.</i>	2	-	щотижня
Практичне заняття 6	Фактори мотивації для створення, розповсюдження та використання інтернет-ресурсів неформальної освіти. Розробники Інтернет-ресурсів неформальної освіти. EdX. Academic Earth. The Internet Archive. Future Learn. Coursera. Ресурсний центр ГУРТ. Онлайн-платформа неформальної освіти в Україні.	2	-	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота *		10	12	

* Самостійна робота передбачає засвоєння матеріалу в позааудиторний час, підготовку практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури, підготовку до заліку.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Виконання творчого завдання	Проаналізуйте значущість сталих і варіативних характеристик неформальної освіти. Виділіть у мікрогрупі 2 характеристики, які ви вважаєте найбільш ґрунтовними.	4 бали – завдання виконано в повному обсязі; виявлено творчий підхід до оформлення завдання. 3 бали – завдання виконано в повному обсязі; не виявлено творчий підхід до оформлення завдання. 2 бали – завдання виконано частково / або не виявлено творчий підхід до оформлення завдання. 1 бал – завдання виконано частково та / або містить багато недоліків. 0 балів – завдання не виконано або виконано принципово неправильно	4
Практичне заняття №2	Підготовка доповіді та презентації; проектування моделі.	1. Теорія навчання (на вибір) за схемою: поставлені цілі; основні засоби, форми і методи; очікувані результати; приклади застосування теорії. (доповідь та презентація) 2. Спроекувати модель метапатерну розвитку неформальної освіти (на вибір – лінійного, спіралеподібного, коваріантного або постмодерністського).	4 бали – два завдання виконано в повному обсязі; дотримано технічні вимоги до оформлення двох завдань. 3 бали – два завдання виконано в повному обсязі; допускається 3-4 негрубі помилки в технічному оформленні завдань. 2 бали – в повному обсязі виконано одне із завдань / або обидва завдання містять недоліки. 1 бал – обидва завдання виконано частково та / або містять багато недоліків / або виконання другого завдання не відповідає ДСТУ. 0 балів – завдання не виконано або виконано принципово неправильно	4 4
Практичне заняття №3	Модульний контроль №1 Підготовка доповіді, складання таблиці	1. Досвід неформальної освіти у одній з країн світу (на вибір). Підготуватися до публічного захисту. 2. Побудуйте порівняльну таблицю форм і методів організації неформальної освіти за кордоном	4 бали – два завдання виконано в повному обсязі; виявлено творчий підхід до оформлення завдання. 3 бали – два завдання виконано в повному обсязі; не виявлено творчий підхід до оформлення одного з завдань. 2 бали – в повному обсязі виконано одне із завдань / або два завдання виконано частково / або не виявлено творчий підхід до оформлення завдання. 1 бал – обидва завдання виконано частково та / або містять багато недоліків. 0 балів – завдання не виконані або виконані принципово неправильно	10 4
Практичне заняття №4	Проектування моделі; написання есе	1. Спроекуйте модель, що відобразить ваш авторський погляд на взаємозв'язок функцій неформальної освіти. 2. Написати есе на тему: «Які ціннісні засади	4 бали – два завдання виконано в повному обсязі; в есе, яке написано грамотно та послідовно, розкрита запропонована тема. 3 бали – два завдання виконано в повному обсязі; власна думка при виконанні завдання висловлена	4 5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Професійна етика та педагогічна майстерність

		неформального навчання є значущими особисто для Вас?».	поверхово; в есе розкрита запропонована тема. 2 бали – виконано частину завдань / або всі завдання містять недоліки. 1 бал – виконано частину завдань / або завдання містять суттєві недоліки. 0 балів – завдання не виконані або виконані принципово неправильно	
Практичне заняття №5	Підготовка доповіді та презентації.	1. Доберіть у педагогічній літературі зразки вимірювання якості освітніх послуг. Спроектуйте можливість їх застосування у неформальній освіті. Підготуйте доповідь. 2. Підготувати презентацію на тему: Етапи українського механізму визнання результатів неформальної освіти.	4 бали – два завдання виконано в повному обсязі; в презентації розкрито обидві складові запропонованої теми; під час презентації доповіді висловлена власна думка. 3 бали – два завдання виконано в повному обсязі; в презентації розкрито обидві складові запропонованої теми; в доповіді розкрита запропонована тема. 2 бали – в презентації розкрито одну складову запропонованої теми / або в повному обсязі виконано одне завдання / в доповіді частково розкрита запропонована тема. 1 бал – виконано частину завдань / або завдання містять суттєві недоліки. 0 балів – завдання не виконані або виконані принципово неправильно	5 5
Практичне заняття №6	Модульний контроль №2 Підготовка доповіді та презентації; написання есе	1. Підготувати коротку доповідь та презентацію на тему: «Основний зміст доінституційного та позаінституційного етапів розвитку освіти дорослих» 2. Написати есе на тему: "Які етапи становлення неформальної освіти ви вважаєте найбільш значущими з огляду на розвиток форм і методів неформального навчання?"	4 бали – два завдання виконано в повному обсязі; в презентації розкрито всі складові запропонованої теми; під час презентації доповіді висловлена власна думка; в есе, яке написано грамотно та послідовно, розкрита запропонована тема. 3 бали – два завдання виконано в повному обсязі; в презентації розкрито всі складові запропонованої теми; в есе розкрита запропонована тема. 2 бали – в презентації розкриті не всі складові запропонованої теми / або в повному обсязі виконано одне завдання / в есе частково розкрита запропонована тема. 1 бал – виконано частину завдань / або завдання містять суттєві недоліки. 0 балів – завдання не виконані або виконані принципово неправильно	10 5
Усього за поточний контроль				60

Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Тестування Питання для підготовки: розміщено в Moodle	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	20
	Практичне завдання	Розробить проект інноваційної освітньої інституції, діяльність якої відповідає принципам неформального навчання. Завдання оформлюється у формі презентації у Power Point та передбачає публічний захист.	Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за: - змістовність, відповідність підтемам слайдів - 15 балів; - логічність, послідовність викладення матеріалу, грамотність – 2 б.; - естетичний вигляд презентації – 3 б.	20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Андросук І. М., Калюжна Т. Г., Піддячий В. М., Шарошкіна Н. Г. Навчання дорослих в умовах неформальної освіти : практичний посібник. Київ : ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України. 2019. 215 с.
2. Бідюк, Н. М. Професійне навчання безробітних у США : теорія і практика. Хмельницький : ХмЦНТЕІ, 2009.
3. Каталог кращих практик і проектів організації неформальної освіти : [у навчальних закладах України; у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери / [кол. авт.] за заг. ред. Надії Павлик, Віри Яценко]. Випуск 1. Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. 84 с
4. Лук'янова Л. Б. Освіта дорослих : короткий термінологічний словник / Авт.-упор. Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В. К.; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. 108 с.

5. Лук'янова Л. Освіта дорослих: сучасні стратегії і практики в Україні та зарубіжжі : монографія. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2020. 340 с.
6. Новіков В. М., Карягін Ю. О., Черніченко В. В. Дуальна освіта: інституціональні особливості реалізації в Україні : монографія. Київ: Варшава, 2020. 79 с.
7. Павлик Н. П. Теорія і практика організації неформальної освіти майбутніх соціальних педагогів : [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 350 с.
8. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді : Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 162 с.
9. Сігаєва Л.Є. Характеристика структури освіти дорослих в сучасній Україні. Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. 2011. № 59. С. 38-42.
10. Трамбовецька Н. Посібник для тренерів неформальної освіти. Київ : Інша Освіта, EсоVisio, 2015. 71 с.
11. Шамо́ня В.Г., Бесє́дін І.О., Остро́га М.М. Неформальна освіта на платформі Udemу: аналіз курсів з вивчення 3D-графіки. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. С. 225-232.
12. Юрченко А., Удовиченко О., Шершень О. Особливості вивчення 3D-графіки в умовах неформальної освіти. Освіта. Інноватика. Практика. 2022. Том 10. № 5. С. 48-57.

Інформаційні ресурси

1. Абетка неформальної освіти, фасилітації і тренерства «ТОБТО». URL: <http://inshaosvita.org/wp-content/uploads/2018/07/Abetka-Facilitation-Insha-Osvita.pdf>
2. Неформальна та інформальна освіта ЗНУ. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/12912>
3. Порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, затверджений наказом МОН України № 130 від 08.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-22#Text>
4. Про освіту : Закон України №2145-VIII від 05.09.2017 (зі змінами 2023 рік). URL: https://urst.com.ua/pro_osvitu/st-8
5. Проект Закону України «Про освіту дорослих». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JI06948A?an=19>
6. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>.
7. Шершень О. Інтернет-ресурси як інструмент реалізації неформальної освіти. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/items/952b2411-0499-48b8-b189-1be0e3a2816d>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Здобувачі, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу та курсу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі СЕЗН Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 40 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>